

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 10.— K
Fél évre . . . . . 5.— K
Negyed évre . . . . . 2.50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal
Kazal József könyvnyomdája, ahol
előfizetések és hirdetések felvétel-
nek. Telefon 45.

Szerkesztőség
Baja, Böttös József-utca 2. szám.
Telefon 116.

Feladás szerkesztő
és lapfőtájos: **Meskó Zoltán.**

Szobrot Türr Istvánnak!

**Szabadkai vigécek
a bunyevácok között.**

Szomoru igazság, hogy nálunk senkit sem becsülnek meg életében. Lehet valaki világhódító hadvezér, európai híru tudós, vagy bármilyen csodálatos nagy szellem, akit a külföld elismerésének és szeretetének minden jelével elhalmoz: ha magyarnak született itthon nem akarják meglátni és ha az illetőt törhetetlen hazaszeretete hozzánk láncolja — ostoba közönyösséggel pusztulni engedjük. De ha meghal, akkor már kezdünk érdeklődni az elköltözött élete, tettei iránt és látva glóriás alakjában: megdöbbenve állunk meg a hatalmas szellem reánk hagyott öröksége előtt és vadoló lelkiismeretünkkel előtör a szó: ime, mi nem akartunk, vagy nem tudunk észre venni téged . . . De sietve jóvá tesszük bűnünket és ércebe öntjük az utókor számára dicső emlékedet!

Meg vagyunk győződve róla, hogy annak idején Kossuth Lajos volt korának legnagyobb genije és államféria, de mi akkor is vártunk, amíg az egykori kormányzó, a haza atyja kiejti tollát, mely tollal évtizedekig küldte haza üzeneteit a nemzetnek. Igaz, hogy azóta már éppen a hatvanötödik Kossuth szobrot lepleztük le, de mi ez az öröm, ahhoz a szomorúsághoz viszonyítva, hogy a fővárosban még ma sem áll a tizenkilencedik század legna-

gyobb szellemének szobra . . . Magyarországon csak a halottnak van becsületük — halottuk minden nap emlegetni. De már ennek is vége, mert akad egy bécsi gyászmagyar, aki legnagyobb és legönzelenőbb lelkű szabadsághősünket meggyalázza és tudós társaságunk közösséget vállal vele.

És ugyanez a szellem uralja az egész nemzetet. Hiába hangzik el a fogadalom nemzeti nagyjaink sirjánál: nem tudunk nekik méltó emléket állítani. A gyűjtés megindul és évek múlva azt tapasztaljuk, hogy az eredmény — semmi. Mily régen megindítottuk a gyűjtést Türr István szobrára, megindították Budapesten is, hogy siremléket állítsanak a nagy tábornoknak és még ma is ott tartunk, hogy sem szülővárosában, sem a fővárosban nem tudunk összegyűjteni annyit, amennyiből méltó emléket állíthatnánk városunk nagy nevű szülőltjének.

Lehetetlen megértenünk ezt a szokatlan szűkkeblűséget. Hát annyira szegények volnánk már, hogy az ilyen nemes és kötelességszerű hazafiai adót sem tudnók leróni? Vagy talán nem áll előttünk tisztán, a maga fenségében Türr Istvánnak világtörténelmi neve? Türr István, az olasz szabadsághőrt, az egységes olasz királyságért harcolt, de volna közöttünk olyan, aki meg ne értené, hogy

mikor a garibaldisták az olasz tricolorot lengették, a magyar nemzet ügyét vitték győzelemre?

Nem akarunk e helyen hosszabb fejtegetésekbe bocsátkozni és nem akarjuk Türr Istvánnak tetteit, érdemeit felsorolni, hiszen ezeket minden művelt ember, minden magyar eléggé ismeri. De amikor ismételtelen megindítjuk a gyűjtést a szoboralapra, kérjük mindazokat, a kik még nem rótták le a kegyelet adóját városunk nagy szülőltjével szemben, tehetségükhöz képest járuljanak hozzá ahhoz, hogy megmeneküljünk attól a szeggyentől, hogy a szülőváros világhíru fiáért semmit sem tesz.

Budapesten siremléket akarunk felállítani, Baján szobrot, de pénz még sehol sincs elég.

Felvetjük tehát itt azt a tervet, hogy egyesítsék a két szoboralapot, így talán előbb megvalósulna az a vágyunk, hogy városunk nagy fiának emléket Baján felállítsuk.

A „B A J A” szerkesztősége Türr István emlékünnepet fog rendezni, hogy ezzel is elősegítsük a szobor ügyét.

Bizunk abban, hogy nemes törekvéseinkben támogatni fog a közönség és a sok eredménytelen küzdelem után végre célt érhetünk: Türr Istvánnak emléket városunkban szobor fogja hirdetni és megőrizni.

Szőlősgazdák,

kik gyümölcsfáikat még idejekorán meg akarják menteni a vér- és paizstetvek, a fa- és kéregszú, a mohók és zuzmók, továbbá a rákbetegség által okozott pusztító-soktól, permetezzenek még

lehetőleg hajtás előtt **DENDRIN**

gyümölcsfa-karbolineummal, mely az eddig szerzett tapasztalatok szerint az említett betegségek ellen a legtekélyesebb védelmet nyújtja.

Egyedárusító: Drescher Gyula Baja.

Egy falusi plébános temetése.

Azért írtam, hogy „falusi,” mert a városi népből ennyi szeretetet, a megbecsülést ilyen fokát nem látni, nem találni soha. Husvét vasárnapján d. u. egy falusi plébánost temettek a Rökus-kápolnából. De az tulajdonképpen nem is temetés volt, hanem diadalmenet. Az egyszerű, monostori nép diadalmenetére várszolta át szeretetének fénysugarait Perndl Adorján gyászmenetét.

Perndl Adorján, aki mint magyar káplán Baján is működött, csak két évvel valamivel többet volt Bátoron, de ez a rövid idő is elég volt rá, hogy a nép megismerje plébánosának aranyos, magyar, jó szívét. És a bátoronosi magyar nép megérezte, megszerette ezt az aranyos, jó lelket.

Kincsénél, aranyánál többet ér ez a szeretet, amelyet az a nép papja iránt érzett. Ez a szeretet még az emberi hibáira, gyöngéire is fátolt tudott borítani.

Perndl Adorján bátoronosi plébános temetése sok ügyvel-bajjal járt. Hozzáátartozói Bajára akarták szállítani, ami az alispáni engedély késedelmeskedése folytán bizony nagyon elhúzódott. Szombat helyett vasárnap került föld alá a meghalt plébános.

A temetés azonban szép volt, olyan volt, amilyen Baja már régen nem látott. A községből szombaton délután szállították el a halottat a közönség óriási részvételével.

A falu széléig az egész község kikísérte és így ért Bajára a feladandó körmenet idején. Vasárnap délután 4-kor volt a tulajdonképeni temetés. Ez megható volt.

A 3 óras vonat csakugy öntötte a népet, 350 körül jöttek a vonaton, de gyalog és kocsi is sokan érkeztek. Feltűnést keltettek a „Mária-lányok”, akik diszruhájukban vonultak föl szeretett plébánosuk utolsó kíséretére. Azóta is nap-nap után látni a temetőben monostoriakat, akik nem igen tudják elfeledni jószívű pásztorukat.

Legyen a jó Isten eltávozott lelkének annyira irgalmas, amennyire a jó, bátoronosi nép szerette. R. I. P.

Hírek.

Halálkozás. Városunknak egy közismert és általános tiszteletben állott vezéregyénisége, dr. Nikolausz Béla ügyvéd, Baja város és Bács-Bodrog vármegye tb. főügyésze s Baja város törvényhatósági bizottsági és Bajai Takarékpénztár igazgatósági tagja, hétfőn éjjel váratlanul elhunyt. Dr. Nikolausz Béla hétfőn este együtt vacsorázott még a családjával, kedden reggel pedig Pestre készült. A váratlan halál este 10 órakor oltotta

ki nemes életét. Gyászbaborult családjá iránt városzerte nagy a részvét. A megboldogult 53 évet élt, temetése ma délután 4 órakor volt óriási részvét mellett.

Sorozás Baján. Városunkban az idei fősorozást május hó 20-án a Bányai szállóban fogják megtartani.

Hamis pénz Baján. Tegnap nagy reméltet okozott a városban, hogy négy szeremlei menyecske hamis ötkoronásokkal árasztotta el a piacot. Mint értesülünk, a rendőrség már a tettesek nyomában van. A nyomozás természetesen tovább folyik.

A Patak-utca. Városunknak ez utcájában van a Sporttelep és egyébként is egyike a legforgalmasabb utvonalainknak, mégis a tanács nem méltatja figyelmére. A mai állapotok pedig egyenesen tarthatatlannak, mert nyáron a nagy por miatt lehetetlen a közlekedés, a legkisebb eső alkalmával pedig a Patak-utcában patakokban van a víz és sár. A legkisebb, amit a tanácstól elvárhatunk az, hogy legalább az utca egyik oldalát köveztesse ki. Azután az is állandó panasz tárgya, hogy az utca egy petróleum-lámpa világítja.

Szerencsétlenség a malomban. Zomborban a Benczinger-féle gőzmalomban tegnap reggel három munkás hengeren egy vaskeretet tölt. A henger egyik végét Opocsics István molnárlegény tartotta, míg a másik végét a másik két munkás fogta kezében. Amint a keretet tölték, a henger vége kicsuszott a két munkás kezéből, az egyensúlyát veszített kerék lesiklott a hengeren, ledöntötte Opocsicsot a földre s ráesett a gyonírásra s súlyos belső sérüléseket okozott. A sérültet, kinek sebei életveszélyesek, beszállították a városi kórházba.

Bor és a bicikli. A Szeged közelében lévő Ószentiván községben husvét hétfőjén bált rendezett a fiatalág Szontag Mátyás vendéglőjében. Késő este a legények a sok ivástól elázva, nem akartak már több bort inni, de a korcsmáros rájuk kiáltott:

— Igyatok, mert kiruglak benneket!

Mikor semmiféle fenyegetés nem használt, bicskát rántott.

— Meghaltok, kutyák! — ordította.

Nagy kavarodás támadt, mindenki menekült, de a korcsmáros, kezében a nyitott bicskával utánuk rohant. Az egyik legény, Boló Antal, a községházára futott és alig hogy odaért, szembe került a korcsmárossal. A legény botjával lesújtott a korcsmárossal, aki az erős ütéstől megszeledt és a bicskát kiejtette a kezéből. Boló hirtelenében felkapta és beledőfte a korcsmáros hasába. Szontag Mátyás szörnyet halt. A gyilkost letartóztatták. Az áldozat többször volt már büntetve. Legutóbb is elítélték verekedés miatt és ezt a büntetését kedden kellett volna megkezdnie.

A polgármester tragédiája.

Vasárnap reggel Szabadkán színelőtte magát dr. Gyorgyevics Szvedoje, a város nyugalmazott helyettes polgármestere. Házvezetőnője, aki a dörrenésre beszaladt szobájába, ágyára dőve, holtan találta a hetvenegy éves öreg urat. Dr. Günther József tisztí főorvos, aki egy házban lakik vele, már csak a beállott halált konstatalta.

A szerencsétlen, nagyműveltségű Gyorgyevics Mamussich Lázárnak, Szabadka egykori nagyhatalmu polgármesterének volt legjobb barátja és munkatársa. 1884-ben együtt választották meg őket és mikor 1902-ben Mamussichot Bíró Károly váltotta fel, ő is visszavonult, nem is pályázott többé állására. Vagyonos ember volt és agg korában is nagy népszerűsége és tekintélye volt. Nehány év óta nagyobb összegeket küldött egyik közeli rokonának, ki anyagi zavarokba került. Három héttel ezelőtt vették észre Mamussich Lázár nyugalmazott polgármester és Szalay Mátyás főkapitány, Gyorgyevics legjobb barátai, hogy az öreg urat gondok bántják. Hosszas vonakodás után bevallotta, hogy anyagi tönk szélére jutott, mert 86000 koronát fizetett ki egyik hozzátartozójáért. Azóta, bár barátai egyre biztatták, hogy vagyona maradványaiból és nyugdíjából még szépen megélhet, folyton arról beszélt, hogy meg kell halnia és néhány nap óta már úgy viselkedett, hogy feltették a megőrüléstől. Szombaton még azt mondta Mamussich Lázárnak, hogy eszközödjön ki részére egy szobát a városi szegényházában. Mamussich kérte, hogy legyen néhány napig türelemmel, minden dolgát rendezze, csak a folytonos pénzkiadásról kell lemondania. Gyorgyevics némán rázta a fejét, majd azt mondta, hogy nem tud elszakadni hozzátartozóitól. Reggel azután elkövette az öngyilkosságot. A városban igen nagy részvétet keltett az öngyilkosság híre.

Hétfőn délután volt a temetés, melyen a város minden notabilitása részvevett, köztük báró Vojnich István, a munkapárt alelnöke is, aki koszorút is helyezett a ravatalra.

SPORT.

FUTBALLMECCS.

A husvétai szünetet futballistáink alaposan kihasználták, mert mindkét napon meccseltek — gyérszámú közönség előtt. E napokon aztán a bajaiaknak is meghozta a szerencse a várva-várt gólokat. Husvét vasárnapján egy szegedi csapatot vertek meg lelkes játékosaink (2:1), hétfőn pedig a szabadkai II. körök fiatal-sága volt képtelen legényeink tudása előtt meghajolni (4:1).

A hétfői meccsen örömmel tapasztaltuk, hogy játékosaink ésszerűen összejátszanak már, rámennek a labdára, csak a gól előtt voltak még

határozatlanok. Ha két-három esetben a folytonos spekulálás helyett keményen beleszúrtak volna, akkor a szabadkaiak 5—6 góllal gazdagítva vonultak volna le a pályáról.

Meg kell itt egy szomorú jelenséget is említenünk. A közönség intelligens része botrányközösség nézte egy neveletlen fiatalember izléstelen handabandázását. Állati módra utóizenteni, sértő közbeszólásokat ergetni, trágár vicceket megreszkizni: az ilyesmiket egy parasztsítyótól is megütőközéssel vesszük, annál inkább elítélendő tehát, ha ilyen urt család csemetéje feledkezik meg magáról ennyire. Ennél a fiatalemberről pedig ez állandó jelenség. Nevet nem említenek, ugys tudja mindenki, hogy kiről van szó.

A bajai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

1552—1914. tkvi sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

és FELTÉTELEK.

Bayer Mátyás végrehajtónak Tonhauser Mihály végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtó kérelme következtében az 1881. LX. t. c. 144. és következő §-ai értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 47 kor. 40 fill. eddigi megállapított per és végrehajtású és az árverési kérvényt ezáltal megállapított 17 kor. költség behajtása végett.

A bajai kir. járásbírósg területén lévő és a csávolyi 847. sz. telekkönyvi betétben 4445. helyrajzi sz. alatt foglalt ingatlanra 308 korona kikiáltási árban.

A csávolyi 1493. sz. telekkönyvi betétben 4444. helyrajzi sz. alatt foglalt ingatlanra 296 kor. kikiáltási árban.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Csávoly községében leendő megtartására az 1914. év ájus hó 8. napjának délelőtti 9 óráig kiüzi és az árverési feltételeket az 1881. évi LX. t. c. 150. §-a értelmében állapítja meg:

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alul eladtnak nem fognak. (1908. évi XLI. t. c. 26. §-a).

Árverelni szándékozók kötelesek bnatpénzül a kikiáltási ár 10/100-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában foglalt árfolyammal számított, óvadékképes papírban a kiküldöttnek lenni, vagy a bnatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kikiáltott letéti elismeréssel a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. évi LX. t. c. 147., 150., 170. §-ai és az 1908. évi XLI. t. c. 21. §-a).

Vevő köteles a vételárat 3 egyenlő részletben az árverés napjától járó 5 százalék kamatával együtt letenni a bajai m. kir. adóhivatal mint bírósági letétpénztárnál az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán. A bnatpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni. (1881. évi LX. t. c. 147. §-a f. pont 50. §-a).

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt tkvi hatóságánál és Csávoly község-házánál megtekinthetők. (1881. évi LX. t. c. 147. §-a g. pontja)

Baja, 1914. évi február hó 5. napján.

Dr. RÁCZ KÁROLY s. k. kir. jbró.

A kiadmány hitelű:

VARGA IMRE kir. telekkönyvvezető.

UJDONSÁGI

UJDONSÁGI

Vidor-féle

„BUDAGYÖNGYE“

... méztápszer-különlegesség. ...

Továbbá finom akác és tisztesfü méz.

Kilója I K 40 fillér.

Kapható:

Szukopa Józsefnél,

Rigó-utca 6. szám alatt.

Megrendelésre házhoz is szállítom.

Kiadó egy bolthelyiség

az Arany János-utca és Rövid-utca sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett, valamint

egy 3 szobás utcai lakás

Bethlen Gábor-utca 2. szám alatt. Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45 **Vörösmarty Mihály-utca 6** Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésebb kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tüzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtetelei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezzi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvj.

Kötvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi berház.)